

Labklājības ministrija

Vasaras skola

“Sociālais darbs daudzveidīgās kopienās”

09.08.2023. – 11.08.2023.

II Iedvesmai

Ko es vēlos mainīt? Kā un ar ko kopā šo izmaiņu veikšu?

Kopienas darba ietvars: likumdošana, metodes, aktuāli pētījumi

Ēve-Mari Miettinen (Eeva – Mari Miettinen) – vecākā lektore, sociālie pakalpojumi un veselības aprūpe
Jonass Kiviranta (Joonas Kiviranta) – vadošais kopienas sociālais darbinieks. Pirkanmā (Pirkanmaa) apgabala
labklājības pakalpojumi

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam Eiropas Sociālā fonda Plus 4.3.5.4.
pasākuma projekts “Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba attīstība”

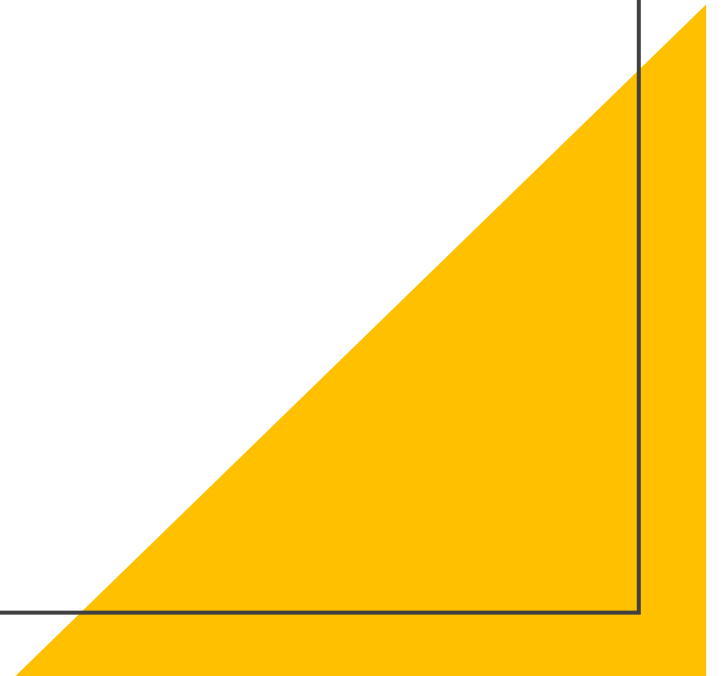
Finansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

II sesija

Iedvesma

Sociālā darba kopienā elementi un kompetences

Attiecībās balstīts
sociālais darbs un
horizontālas attiecības
starp sociālajiem
darbiniekiem

Kopienas izjūta un
sociālais darbs
kopienā

Eksperimentēšana un
kopīga rīcība par labu
sociālām pārmaiņām

Radoša un analītiska
domāšana

Morālās drosmes prakse

”Neformalitāte formalitātē”

”Strādāšana tuvu un kopā”

Attiecībās balstīts sociālais darbs

- Attiecību veidošanas un uzticēšanās process sākas ar pirmo sastapšanās reizi. Pirms sociālo problēmu konstruēšanas, jārodas uzticībai. Tas ir svarīgi, lai izvairītos no varas normalizācijas (Fuko, 1980). Uzticēšanās pirms problēmām.
- Attiecību trīs dimensijas – individuālā, organizatoriskā un kopienas līmenī.
- Nenoteiktība – neprognozējamība – pakļauts konfliktiem
- Neformāla vide veicina uzticēšanos gan indivīdam, gan kopienai kā sociālajam aģentam.
- Vide, kas palīdz nojaukt varas attiecības starp darbiniekiem un pakalpojuma lietotājiem. Profesionālu darbinieku spēja veidot neformālas attiecības bija vienlīdzības un uzticības veicināšanas būtisks elements. Neformalitāte nozīmē varas un atbildības dalīšanu, strādājot kopā.
- Atvērts dialogs vs. pratināšana

Kopienas izjūta un sociālais darbs kopienā

Mēs esam ar šiem cilvēkiem šeit un tagad. Mēs labāk izprotam vidi, situāciju un cilvēkus, un mēs sākam mainīt savu nostāju šajā virzienā. Mēs sākam pielietot likumu un esošos līdzekļus, lai panāktu izmaiņas. Un tas ir strukturāls sociālais darbs. Tas apvieno sociālo darbu kopienā ar strukturālu sociālo darbu. Sociālais darbs kopienā maina realitātes uztveri un strukturālais sociālais darbs ir šī pārmaiņa.

(Kopienas sociālais darbinieks, 2021.)

Kopienas izjūta un sociālais darbs kopienā

- Veiksmes atslēga ir kopienas iesaiste. Vienmēr saki «JĀ!» un pēc tam izdomā «KĀ?»
- Sociālais darbs nav vienīgais avots un atbildīgais par sociālo aktivitāti.
- Līdz ar iespēju ieraudzīšanu kopienā, rodas jauni sociālā darba pasākumi un resursi.
- Kopīgām vajadzībām ir nepieciešami kopīgi centieni atrast kopīgus risinājumus. Redzama, aktīva un konkrēta līdzdalība. Līdzdalība ir taustāma, nevis simboliska.
- Kopīpašums, kopīgas problēmas. Jūtīgums un tūlītēja reakcija, ja tiek apstrīdētas vienlīdzības, diskriminācijas vai atvērtības vērtības.
- Agrīna iejaukšanās, atvērts dialogs un strukturētas tikšanās ar kopienas aktīvajiem locekļiem un organizācijām.

Eksperimentēšana un kopīga rīcība par labu sociālām pārmaiņām

- Pašreizējās zināšanas un informācija. Neoficiāls – oficiāls, un otrādāk.
- Kopīga rīcība rada kopīgu domāšanu.
- Ja nepieciešams, citu oficiālu organizāciju un iestāžu pieaicināšana. Kopīga vide dod iespēju izmēģināt iekļaujošāku, kopienā un vajadzībās balstītu darbu un, kas nav mazsvarīgi, nodot gūto pieredzi mātes organizācijām un, būtiskākais, padara cilvēcīgas bezpersoniskas iestādes.

Radošums un analītiska domāšana

- Aktīva sadarbība ar universitātēm, pētniekiem un studentiem veicina kritisko un analītisko domāšanu. Dzīvā laboratorija.
- Droša atmosfēra, kurā atklāti pārrunāt šaubas un neskaidrības.
- Brīvība un telpa. Centieni tiek iedrošināti, kļūdas tiek pieņemtas un tūlītēja veiksmē nav obligāta.
- Atvērtība attiecībā uz rīcības un izvēļu analītisku apstrādi un kritisku refleksiju.
- Mācību process. Nevis vadītāju ierobežojumi, bet vienkārši pamēģini! Izmēģini, atmet, attīsti.

Daži secinājumi

- Darbs līdzās cilvēkiem un publiskajai sociālā darba iestādei.
- ‘Ceļojošā kompetence’, kas seko sociālā darba profesionāļiem un tagad ir redzama viņu darbā sociālajos dienestos imigrantiem. Šī pārveide ietver paplašinātu izpratni par to, kā uzlabot integrācijas procesu, nodrošinot dažādus rīkus un kopienas resursus, kas veicina indivīda pašefektivitāti un atbildību par savu dzīvi.
- Sociālā darba kompetences tika transformētas kopīgā mācīšanās un dialogā balstītā sociālās attīstības procesā.
- Lai attīstītu kompetences, bija nepieciešama personiska drosme un pašefektivitāte, un galvenokārt paļāvība, ka prasmes un resursi tiks atrasti kopienā. Darbiniekiem bija jātiek galā ar izaicinošām situācijām, nezinot galīgo iznākumu.
- Radīt un mainīties no publiskā sektora iekšienes.
- Balstīties uz apkaimes un tās cilvēku vietējām vajadzībām.
- Mācīšanās no pieredzes un mijiedarbības.
- Pastāvošās institucionālās realitātes pārveidošana jaunā vidē ļāva alternatīvi un pozitīvi ieraudzīt pakalpojuma lietotājus.
- Apmeklētāji, iedzīvotāji un dalībnieki vai klienti un pakalpojuma lietotāji?
- Zini kopienu, īslaicīga parādīšanās nedarbosies.
- ❖ Morālās drosmes prakse:

Morālā drosme sociālajā darbā ir nepieciešams kā kolektīvs, nevis individuāls morāles jautājums. Morālā drosme neizpaužas un netiek īstenota monofoni. Tas ir rezultāts dialogam ar cilvēkiem vai dialogam ar iedomāto morālo «es». Tāpat morālās drosmes akts nav atsevišķi stāvošs priekšnesums: sociālā darba ētiskais pamats darbojas kā starpnieks (Pekkarinen, procesā...)

PAUZE

Metodes – Kas? Kā? Kādos apstākļos?

Kopienas sociālā
darba centrs

Kopienas
konsultanti

Dienas
aktivitāšu centri

Ārsnieguma
sociālais darbs

Metode: Kopienas sociālā darba centrs

Kopienas centrs

Viegli pieejami
Dzīvā laboratorija sociālām inovācijām

Sadarbība iespējama konkrētā vietā,
nevis mājaslapā/aplikācijā

Apmeklētāji un iedzīvotāji

- Kopienas konsultanti, pieredzes eksperti, brīvprātīgie
- Kopienas vērtētāji, apkaimes demokrātija

Valsts sektors

- Procesa vadība un finansējuma iespējas
- Multidisciplināras sadarbības struktūra un koordinācija
- Palīdzībai var izmantot oficiālus līdzekļus
- Strukturāls sociālais darbs un sociālā ziņošana

NVO un universitātes

- Bezmaksas, vienlīdzīgas un atvērtas visām aktivitātēm
- Pilotprojekti un projekti
- Brīvprātīgie
- Sadarbība izpētē, praksē
- Praktiskās apmācības

Pilsēta

- Reģionāla attīstība
- Segregācijas novēršana
- Sabalansētas teritorijas
- Sociālais miers

Metode:

Kopienas konsultanti

Kopienas konsultanti sniedz pakalpojumu un palīdz iedzīvotājiem viņu valodā un kā līdzgaitnieki, kopā ar sociālā darba profesionāli. Sociālā darba profesionāļi sniedz profesionālu atbalstu un pārrauga sniegtā pakalpojuma kvalitāti.

Kopienas konsultants ir pieredzes eksperts, kurš atpazīst stiprās puses, dalās ekspertīzē un veicina iespējas

Kopienas konsultants var būt:

- brīvprātīgais
- uz pārbaudes laiku vai ar pastāvīgu algu
- rehabilitācijas darbā
- apgūst somu valodu

Kopienas konsultanta darba veidi:

Darbs ar klientiem

- Palīdz lietot e-pakalpojumus
- Līdzgaitnieka atbalsts un pieejamība
- Palīdz apmaksāt rēķinus un īri
- Aizpilda dažādu iestāžu veidlapas

Informācija

- Pieejams, lai satiktos un uzklautu iedzīvotājus un apmeklētājus
- Sniedz padomus un ieteikumus, kā sadarboties ar sociālo darbinieku
- Uzlabo komunikāciju starp cilvēkiem un iestādēm
- Meklē veidus, kā uzlabot iestādes darbu ar klientiem

Grupu aktivitātes un informācijas nodošana

- Informē apmeklētājus, iedzīvotājus un kopienas par aktuālajiem jautājumiem, problēmām un palīdzību, kas ietekmē ikdienas dzīvi
- Formāla informācija neformāliem tīkliem un otrādāk
- Organizē darbnīcas un informatīvus pasākumus ar profesionālajiem darbiniekiem.

Metode: Ārsnieguma sociālais darbs

- Galvenokārt lielajās pilsētās un pilsētas teritorijās
- «Ielas līmeņa darbiniekiem» ir bijis liels izaicinājums atrast sadarbības partneri publisko iestāžu sociālo darbinieku vidū. Lai palielinātu darba ietekmi un cilvēki savlaicīgi saņemtu nepieciešamo palīdzību, svarīgi izstrādāt ārsnieguma sociālo darbu sociālā darba kopienā ietvaros, nevis kā atsevišķu pakalpojumu. Tas ļauj atrast iespējamās sasaistes un trūkumus, kur efektīvi izmantot līdzekļus un palīdzību no dažādām nozarēm.

Metode: Dienas aktivitāšu centrs

Dienas aktivitāšu centri ir paredzēti cilvēkiem ar narkotiku vai alkohola izraisītām smagām problēmām. Klienti vienmēr var tajā ierasties, neatkarīgi no tā vai viņi ir apreibinājušies vai skaidrā prātā. Šajos centros var saņemt pamatpalīdzību, satikt sociālo darbinieku. Turklāt centru var apmeklēt anonīmi.

Šo vietu pamatuzdevums ir mazināt kaitējumu, aizstāvēt cilvēktiesības, novērst bezpajumtniecību un pārdozēšanas izraisītu nāvi, kā arī cīnīties par tiesībām uz cilvēka cienīgu dzīvi un veselības aprūpi

III sesija

- Kuras sociālās problēmas, sociālos fenomenus vai strukturālās problēmas Latvijā sociālais darbs kopienā var ietekmēt visvairāk?
- Uzrakstiet uz tāfeles

III sesija

Tagad balsojam. Katram ir 5 balsis

Izveidosim TOP 5 un tās mēs aplūkosim rīt III sesijā.

Projekts
**“Profesionāla un mūsdienīga sociālā darba
attīstība”**

E-pasts: socdarbs2028@lm.gov.lv

Tālrunis: 67021517

